

HYLJETIETOVERKKO–HANKE LOPPURAPORTTI

Tiedotushanke Perämeren hyljetilanteesta

Hankkeen hallinnoija: Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry
Hankkeen rahoittaja: EMKR-Perämeren kalatalousryhmä
Hanke numero 55343

1 Hankkeen tausta

Perämeren rannikkokalastuksen kannattavuutta heikentävät voimakkaasti kasvaneet itämerennorppa- ja hallikannat. Ongelma ei ole ollut valtaväestön tiedossa, vaan keskustelua on käyty alan toimijoiden välillä. Hanke toteutetaan, jotta ajantasaista ja neutraalia tietoa tulisi olla helposti löydettävissä ja kalastajien näkökulma saadaan esiin.

2 Hankkeessa tehdyt toimenpiteet

Verkkosivuston tuottaminen ja viestin visualisointi

Hankkeessa tehtiin internetsivut, joille tuotettiin materiaalia Perämeren hylkeistä hylkeiden saalistuskäyttäytymisestä, kannankasvusta, ravinnosta, hyljetuotteiden kauppakiellosta, hyljekorvauksista ja hylkeenmetsästyksestä.

Lisäksi sivustolle tuli tietoa Perämeren elinkeinokalataloudesta, kalastajien määrästä ennen ja nyt, vuotuisista saaliista ja kalastuskeskeisistä sekä kotimaisen kalan kulutuksesta ja villikalan kysynnästä.

Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen, mainostoimisto aloitti ensin lyhytelokuvan tuotannon ja alkoi rakentaa vasta sen jälkeen internetsivustoa, elokuvan teon yhteydessä saadun materiaalin pohjalta. Tiedonkeruu aihepiiristä kuitenkin käynnistettiin suunnitellusti, koska myös lyhytelokuvaa varten tarvittiin taustatietoa.

Verkkosivuston rakenne ja aihealueet määriteltiin lopullisesti sen mukaan, mitä asioita kalastajat nostivat esille haastatteluissa. Verkkosivujen luonne muotoutui elokuvan kuvausten yhteydessä saatujen erittäin laadukkaiden valokuvien myötä hyvin visuaaliseksi. Kalastajien luonne ja elämä tulevat esiin elokuvaa tukevien valokuvien kautta. Alkuperäisestä infograafi- ideasta jossain määrin luovuttiin, jotta pääosaan sivustolla pääsivät kalastajat ja heistä otetut hienot kuvat. Tilasto- ja numerotietoa on kuitenkin suunnitellusti elävöitetty erilaisin animaatioin.

Informaationkeruu jatkui koko vuoden 2018 ja alkuvuonna 2019 yhteistyössä mainostoimiston kanssa. kalastajien haastatteluissa nousi esiin villikalan kasvava kysyntä, joten aiheesta päätettiin tuottaa materiaalia myös internetsivustolle ja aihepiiristä etsittiin lisätietoa kalastajien kertoman tueksi.

Lähteinä on käytetty Luonnonvarakeskuksen, Riistakeskuksen sekä ELY-keskuksen tuottamia tilastoja sekä muutamia suomalaisia ja kansainvälisiä tieteellisiä tutkimuksia.

Lokakuun 2019 puoivälin jälkeen verkkosivut alkoivat olla valmiit ja niiden sisältöön kerättiin kommentteja yhteistyötahoilta ja asiantuntijoilta. Yhteistyötahoilta saatu palaute oli erittäin positiivista. Korjattavaa ei juurikaan löytynyt ja muutaman faktan tarkistamisen jälkeen sivusto oli julkaisuvalmis marraskuun alussa 2019.

Lyhytelokuvan tuotanto

Yhteistyökalastajien varmistuttua NTRNZ -mainostoimisto aloitti lyhytelokuvan käsikirjoituksen suunnittelun yhteistyössä Perämeren kalatalousyhteisöjen Liitto ry:n hankehenkilöstön kanssa. Käsikirjoitus oli kommenttikierroksen jälkeen valmis toukokuun puolivälin jälkeen. Kuvaukset ajoituivat kesä-heinäkuulle 2018. Käsikirjoitusvaiheessa päätettyyn kuvausaikatauluun tuli muutoksia ja kuvauspäivä Kallassa kuitenkin peruuntui. Syinä muutoksiin tähän olivat kesän 2018 poikkeukselliset sääolosuhteet ja kuvauksiin osallistuneiden kalastajien aikataulut.

Elokuvan kuvaukset aloitettiin Kalajoella Esa Pirkolan haastattelulla. Esa kertoi osuudessaan erityisesti rannikkokalastuksen ja hylkeenmetsästyksen perinteistä. Kuvausryhmä oli vesillä Esan kanssa ja pyydyksen nostoa ja laskua sekä Rahjan satamaa kuvattiin.

Seuraavaksi kuvattiin Hailuodossa, jossa haastateltiin Marko Välimäkeä sekä kuvattiin Markoa töissä veneellä, kalahallilla ja Bättre Folk -festivaalilla. Markon tarinassa keskityttiin nuoremman polven kalastajan näkökulmiin ja kotimaisen villikalan myyntiin.

Kemissä kuvattiin Timo Matinlassia, jonka osalta kuvaukset ajoituivat syksyyn. Kuvauksissa keskityttiin erityisesti hylkeiden aiheuttamiin saalisvahinkoihin kuvaamalla rysässä ollutta kalasilppua ja vahingoittuneita lohia. Timo kertoi haastatteluissa rannikkokalastuksen kriisistä.

Helteinen kesä karkotti hylkeen vesiltä ja kuvamateriaalia hylkeistä ei saatu juuri ollenkaan. Lopulta useamman yrityksen jälkeen hylkeitä saatiin kuvattua syksyllä. Vedenalaiskuvausten epäonnistuttua, hylkeitä kuvattiin suunnitellusti dronella.

Julkistamistilaisuus ja painotuotteet

Hankkeessa suunniteltu elokuvan ja verkkosivuston julkaisemistilaisuus päätettiin yhdistää Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry:n 90 -vuotisjuhlaan. Hankkeessa tuotettavat painotuotteet päätettiin jättää tekemättä ja kohdentaa rahat somemarkkinointiin ja copywriter -palveluihin. Perämeren Pyytäjät -trailerin esitys oli osa 90 -vuotisjuhlaohjelmaa ja Hyljetietoverkko mainittiin 90-vuotisjuhlakutsussa. Mainostoimisto NTRNZ henkilöstö oli juhlassa paikalla ja esitteli hanketta juhlassa yhdessä Perämeren Kalatalousyhteisöjen liiton projektihenkilöstön kanssa. Trailerista saatiin yleisöltä positiivista palautetta.

Varsinainen elokuva ja internetsivut julkistettiin yhtä aikaa verkossa ja mainostoimisto aloitti somemarkkinoinnin, jota Perämeren kalatalousyhteisöjen Liiton on tarkoitus jatkaa. Uutta julkistamistilaisuutta ei järjestetty.

Painotuotteiden julkaisemista punnittiin yhdessä mainostoimiston henkilöstön kanssa ja verkkosisältöjen korostuessa enemmän ja enemmän, painotuotteisiin varatut rahat päätettiin kohdistaa sosiaalisen median markkinointiin.

2 Hankkeen talous

Toteutuneet kustannukset

Hankkeen nimi: HYLJETIETOVERKKO-tiedotushanke Perämeren hyljetilanteesta

HANKENUMERO : 55343

Palkat	€/tunti tuntia/kk	
Tapio Kangas		
Projektipäällikkö, koordinointi ja hankehallinto, sisällön suunnittelu	27,00 €	12 231,00 €
Annareetta Kangas		
projektisuunnittelija (sisältö, hankehallinto, organisointi)	24,00 €	11 379,16 €
		Yhteensä 23 610,16 €
Ostopalvelut		
Mainostoimistopalvelut		33 055,80 €
Muut ostopalvelut		
GoPro-kamerat hyljekuvaukseen		593,39 €
Kokouskulut		571,05 €
		Yhteensä 34 220,24 €
Matkakulut		
Kenttätöiden ohjaus, yhteistyötapaamiset, kokoukset		666,67 €
Muut kulut		
Hankkeen kirjanpito (Taseveli oy)	100€ /kk	2 000,00 €
Hankkeen kokonaiskustannukset		60 497,07 €
Omavastuuosuus PKL 10%		6 049,71 €
HAETAAN LAPIN ELY-KESKUKSELTA		54 447,36 €

3 Hankkeen tuotteiden julkaiseminen ja hankkeen päättäminen

Hankkeen loppuvaiheessa sivuston sisältöön pyydettiin kommentteja Kalatalouden Keskusliitolta, Suomen Riistakeskuksesta, Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta, Perämeren kalatalousryhmältä, Österbotten fiskarförbundilta sekä yhdeltä luonnonvarakonflikteita perehtyneeltä tutkijalta sekä hylkeenpyytäjien edustajalta. Muutoksia aiheuttavaa palautetta ei tullut. Tämän jälkeen sivusto julkaistiin verkossa yhtä aikaa lyhytelokuvan kanssa ja sosiaalisenmedian kampanja aloitettiin. Nostettua näkyvyyttä ostettiin Facebookista. Tarkoituksena oli, että mainostoimisto NTRNZ markkinoi sivustoa ja lyhytelokuvaa muutaman viikon ajan aktiivisesti eri medioissa, minkä jälkeen somemarkkinointia jatketaan Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry:n henkilöstö.

Hankkeessa tuotettiin ja julkaistiin verkkosivusto osoitteessa www.samallasaaliilla.fi ja sen sisältönä vimeo.com-palveluun tallennettu lyhytelokuva Samalla saalilla- Perämeren kalastajat ja hyljekantojen kasvu.

Linkki sivustolle lähetettiin marraskuun 2019 alussa Lapin ja Varsinaissuomen ELY -keskusten kalatalousyksiköille, Pohjois-Pohjanmaan ELY keskuksen ympäristö – ja luonnonvarat yksikölle, Maa- ja Metsätalousministeriön kala- ja riistaosastolle, Suomen Riistakeskukseen ja Luonnonvarakeskuksen kala- ja hyljetutkijoille, Metsähallitukselle, Kalatalouden Keskusliittoon, Suomen vapaa-ajan kalastajien liittoon sekä PKL ry:n jäsenyhteisöille. Näitä hankkeen yhteistyökumppaneita pyydettiin jakamaan linkkiä omille kontakteilleen. Hankkeen tuotannot saivat yhteistyökumppaneilta ja sitä kommentoineilta asiantuntijoilta kiittävää palautetta visuaalisuudesta, sisällöstä ja yleensä elokuvan teemasta.

Oulussa, 20. tammikuuta 2020

Tapio Kangas,

Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liiton toiminnanjohtaja

Tapsitie 6, 90570 Oulu

p. +358 44 775 0847